

technologies for the objective assessment of students' knowledge, and provides suggestions for video conferencing platform developers that may contribute to improving the quality of interaction in the virtual environment.

The research methods used include analysis of existing solutions, performance measurement, and the development of approaches to improve the quality of the educational process. As a result of implementing the solutions proposed in this study, the learning process will become more stable, assessment more straightforward, fair, and transparent, teaching activities more effective, and the proposed approaches will offer a new perspective on the organization of high-quality distance education.

Key words: higher education institution, distance learning, educational technologies, innovations, online learning, optimization, adaptation, video conferencing.

УДК 373.5.016:797.2]:001.895

DOI <https://doi.org/https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.104.27>

Тараненко І. В., Кириленко О. І.

ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ПЛАВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

У статті розглядаються актуальні питання оптимізації методики викладання плавання у закладах загальної середньої освіти, з урахуванням викликів сучасного освітнього простору, цифрової трансформації та потреб інклюзивної освіти.

Узагальнено сучасні теоретичні та практичні підходи до організації процесу навчання плаванню в школі. Проведено аналіз наукових джерел, що висвітлюють методичні інновації, зокрема ігрові стратегії, мультимедійні технології, використання відеоаналізу техніки рухів, мобільних додатків, QR-кодів, фітнес-браслетів. Окрему увагу приділено гуманізації освітнього середовища, активізації навчальної діяльності школярів, а також формуванню індивідуалізованого навчального маршруту для кожного учня.

Розглядаються можливості адаптації методик навчання для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з урахуванням когнітивних порушень, сенсорних обмежень та труднощів соціальної комунікації. Наголошується на важливості застосування індивідуального підходу, корекційно-розвивальних технологій, а також мультисенсорного навчального середовища. Визначено ключові педагогічні умови ефективного навчання плаванню, які включають безпечне та психологічно комфортне середовище, системність подачі матеріалу, варіативність методів навчання, поетапне ускладнення завдань, а також диференціацію відповідно до індивідуального темпу засвоєння. Особливу увагу приділено врахуванню вікових і психофізіологічних особливостей учнів, що зумовлює потребу у спеціальних формах зворотного зв'язку, візуальної підтримки та емпатійного спілкування. Описано роль вчителя як фасилітатора й тьютора, що не лише володіє технічною і методичною компетентністю, а й здатний створити умови для розвитку самостійності, внутрішньої мотивації, впевненості у власних силах та емоційної стійкості дитини в процесі навчання.

Ключові слова: плавання, методика викладання, загальна середня освіта, інноваційні технології, інклюзивне навчання, безпечне середовище, психофізіологічні особливості учнів.

Плавання як базова рухова навичка має важливе значення у формуванні фізичної культури особистості, сприяє збереженню здоров'я, розвитку витривалості, координації рухів, зниженню рівня тривожності. Особливу увагу цей вид фізичної активності заслуговує в умовах сучасної шкільної освіти, яка орієнтована на компетентнісний підхід і інтеграцію інноваційних технологій у навчальний процес. Брак належних умов у деяких закладах освіти, нестача кваліфікованих кадрів, а також обмеження, пов'язані з пандемічними викликами та вимушеним переміщенням учнів, вимагають адаптації традиційних методик.

Метою статті є узагальнення теоретичних і практичних підходів до викладання плавання у школах, аналіз сучасних методичних інновацій, формування практичних рекомендацій для вчителів фізичної культури щодо оптимізації процесу навчання плаванню.

Останні роки характеризуються значною активізацією науково-педагогічних досліджень, спрямованих на удосконалення методики викладання плавання у закладах освіти.

Значний внесок у розробку теоретико-методичних засад фізичного виховання та формування рухових умінь зробили вітчизняні науковці, зокрема, Т. Ю. Круцевич, В. В. Голобородько, Н. М. Лісобеї та інші. У їхніх працях особлива увага приділяється аналізу вікових особливостей учнів, розробці змісту та структури занять з урахуванням психофізіологічних закономірностей розвитку дитячого організму [1; 2; 3].

У дослідженнях зарубіжних авторів, таких як Langendorfer S. J. та Vompa T., розглядаються питання оптимізації тренувального процесу у плаванні, зокрема, принципи періодизації тренувальних навантажень, особливості організації водної підготовки учнів молодшого шкільного віку, а також створення безпечного навчального середовища, що є критично важливим для ефективного та безпечного навчання плаванню [5; 6].

Сучасні публікації акцентують увагу на ефективності впровадження інноваційних педагогічних технологій у процес навчання плаванню. Зокрема, досліджуються можливості застосування ігрових методів, що сприяють підвищенню мотивації учнів та полегшують засвоєння навчального матеріалу [7; 8].

Крім того, значна увага приділяється розробці та впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), які забезпечують можливість візуалізації навчального матеріалу, індивідуалізації навчання та підвищення ефективності контролю за навчальними досягненнями учнів.

Актуальним напрямом досліджень є розробка та впровадження інклюзивних стратегій навчання плаванню, спрямованих на забезпечення рівного доступу до якісної освіти для всіх категорій учнів, включаючи дітей з особливими освітніми потребами.

Плавання як елемент шкільної програми реалізується у формі спеціальних курсів, модулів або інтегрованих занять. Методика викладання повинна забезпечувати системність, поступовість і варіативність відповідно до вікових особливостей учнів.

Сучасна методика викладання плавання в закладах загальної середньої освіти має ґрунтуватися на комплексному підході, що поєднує традиційні педагогічні принципи з інноваційними технологіями та врахування психологічних особливостей учнів. Метою оптимізації цього процесу є не лише формування у школярів життєво необхідної навички плавання, а й сприяння їхньому всебічному розвитку, включаючи фізичний, психологічний та морально-вольовий аспекти.

Одним з ключових елементів сучасної методики є гуманізація навчального процесу. Це передбачає індивідуальний підхід до кожного учня, врахування його вікових особливостей, рівня фізичної підготовленості, мотивації та інтересів. Учитель виступає не лише як транслятор знань, а й як партнер, помічник та мотиватор, створюючи сприятливу атмосферу для навчання та розвитку.

Важливим аспектом є також активізація навчальної діяльності учнів. Замість пасивного сприйняття інформації, школярі залучаються до активної участі у навчальному процесі через використання ігрових методів, проблемного навчання, проєктної діяльності та інших інтерактивних форм. Це сприяє розвитку їхньої самостійності, ініціативності, творчості та критичного мислення.

Ефективність процесу навчання плавання значною мірою залежить від створення та дотримання комплексу педагогічних умов, що забезпечують безпеку, індивідуалізацію, мотивацію та комплексну підтримку учнів.

Першочерговою умовою організації занять у водному середовищі є створення безпечного навчального середовища. Це передбачає належне технічне оснащення басейну, включаючи наявність рятувальних засобів, забезпечення відповідної підготовки педагогічного персоналу з надання домедичної допомоги, а також неухильне дотримання санітарно-гігієнічних норм [2].

Навчальні завдання повинні бути диференційовані з урахуванням рівня підготовленості кожного учня. Важливим є врахування індивідуальних фізичних можливостей, психоемоційного стану та попереднього досвіду у плаванні. Такий підхід дозволяє запобігти перевантаженню учнів, підтримувати їхню мотивацію та забезпечувати позитивну динаміку навчального процесу [1; 3].

Створення позитивної емоційної атмосфери під час занять є важливим чинником активізації навчальної діяльності учнів. Застосування позитивного підкріплення, такого як похвала, стимулювання змагальної діяльності у формі командних ігор та естафет, сприяє підвищенню інтересу до навчання та формуванню стійкої мотивації [7].

Забезпечення ефективної взаємодії з батьками учнів є важливим для створення цілісного підходу до навчання плаванню. Регулярний обмін інформацією з батьками сприяє забезпеченню підтримки навчального процесу поза межами школи. Забезпечення медичного супроводу занять дозволяє своєчасно виявляти можливі обмеження або ризики для здоров'я учнів та вживати необхідних заходів [2].

Процес навчання плавання структурований на декілька послідовних етапів, кожен з яких має чітко визначені цілі та завдання, спрямовані на поступове формування навичок та вдосконалення техніки.

1. *Етап ознайомлення з водним середовищем.* Метою даного етапу є адаптація учнів до водного середовища, зниження рівня страху, освоєння базових рухових дій. До таких дій належать: занурення обличчя у воду, здійснення видиху у воду, пересування у мілководній зоні. При цьому, педагогічний процес будується на засадах м'якого входження у воду з активним використанням елементів гри [6].

2. *Етап розвитку орієнтування та дихання.* На даному етапі учні набувають навичок контролю дихання у воді, включаючи здійснення видиху у воду, затримку дихання, а також розвивають здатність орієнтуватися у водному просторі. Навчальні заняття передбачають поступове ускладнення вправ з метою формування стійких навичок [3].

3. *Етап вивчення техніки плавання.* На цьому етапі відбувається освоєння основних спортивних стилів плавання, таких як брас, кроль, плавання на спині. Основний акцент робиться на формування координації рухів верхніх та нижніх кінцівок, освоєння техніки дихання, формування ритму рухів та правильного положення тіла у воді [1; 5].

4. *Етап удосконалення техніки та вивчення елементів старту і повороту.* Учні вдосконалюють техніку плавання, а також вивчають та відпрацьовують елементи старту з тумбочки, правильні входи у воду, техніку відштовхування та ковзання, а також техніку виконання поворотів під час плавання на дистанції. Впровадження цих елементів у навчальний процес здійснюється поступово, з використанням засобів відеоаналізу техніки плавання [8].

5. *Етап формування навичок безпеки на воді.* Завершальний етап навчального процесу передбачає формування в учнів навичок безпечної поведінки на воді. Учні навчаються елементарним прийомам самопорятунку, техніці утримання на поверхні води, а також прийомам надання допомоги особі, яка тоне. Набуті на цьому етапі знання та навички є критично важливими для забезпечення життєвої безпеки [4].

Процес навчання плавання передбачає використання різноманітних методів та прийомів, спрямованих на ефективне засвоєння техніки рухів, розвиток фізичних якостей та формування мотивації учнів.

Демонстрація з поетапним аналізом. Даний метод ґрунтується на візуалізації правильного виконання рухів перед їх практичним відтворенням. Педагог здійснює демонстрацію рухової дії, послідовно розчленовуючи її на окремі фази. Кожна фаза супроводжується детальним коментарем, що сприяє формуванню в учнів чіткого моторного уявлення та розвитку технічної грамотності [1; 3].

Вправи з поступовим ускладненням рухових дій. Реалізація цього підходу передбачає послідовне введення нових елементів або ускладнень у навчальні завдання. Така стратегія забезпечує поступову адаптацію організму дитини до фізичного та координаційного навантаження, мінімізуючи ризики травмування та підтримуючи належний рівень мотивації [2].

Використання засобів відеоаналізу і візуалізації техніки. Застосування відеозапису дозволяє учням отримати візуальний зворотний зв'язок щодо власного виконання вправ. Аналіз відеоматеріалів, що здійснюється самостійно або за допомогою педагога, сприяє виявленню та усвідомленню помилок, підвищує усвідомленість рухів та прискорює процес їх корекції [4; 6].

Ігрові завдання та змагальні ситуації для формування мотивації. Включення до навчальної програми завдань, що містять елементи гри чи змагання (естафети, перегони), є ефективним засобом активізації емоційної залученості учнів. Крім того, такий підхід сприяє розвитку навичок командної взаємодії та позитивно впливає на психологічний клімат у групі [7].

Інтерактивні тренажери та мобільні додатки. Використання сучасних мобільних платформ, таких як SwimUp або MySwimPro, забезпечує можливість відстеження індивідуального прогресу учнів, надання їм візуальних інструкцій та методичних рекомендацій, а також сприяє підвищенню рівня їхньої залученості до самостійного опанування техніки плавання [4; 8].

Сучасний процес навчання плавання характеризується інтеграцією інноваційних технологій, що сприяють підвищенню ефективності навчального процесу, індивідуалізації навчання та посиленню мотивації учнів.

Впровадження QR-кодів у навчальний процес забезпечує швидкий та зручний доступ учнів до додаткових навчальних матеріалів. Розміщення QR-кодів на інформаційних стендах, роздаткових матеріалах або іншому наочному приладді дозволяє учням самостійно переглядати відеоуроки, схеми рухів, методичні інструкції та інші форми навчального контенту. Це сприяє розвитку навичок самонавчання, формуванню автономії учнів та забезпечує можливість індивідуалізованого повторення навчального матеріалу у зручному для кожного темпі [4; 8].

Доцільним є розширення спектру застосування QR-кодів, наприклад, для надання диференційованих завдань, організації інтерактивних вікторин або здійснення миттєвого оцінювання.

Використання платформ дистанційного навчання, таких як Google Classroom, Moodle або інших, розширює можливості педагогічного контролю та забезпечує ефективну взаємодію між учителем та учнями поза межами басейну. За допомогою таких платформ можна здійснювати контроль засвоєння теоретичних знань (тести, вікторини), організовувати збір відеозвітів учнів для аналізу техніки плавання, проводити онлайн-консультації та організовувати рефлексію після занять. Це сприяє підвищенню педагогічної керованості навчальним процесом, посилює залученість учнів та забезпечує безперервність навчання [4].

Перспективним напрямком є розробка та впровадження на платформах дистанційного навчання адаптивних навчальних курсів з плавання, що враховують індивідуальні особливості учнів.

Застосування новітніх пристроїв, таких як фітнес-браслети та смарт-годинники, дозволяє здійснювати моніторинг індивідуального фізичного навантаження учнів під час занять плаванням. Відстеження показників пульсу, інтенсивності рухів, пройденої дистанції та інших параметрів забезпечує можливість контролю безпечного рівня активності, оптимізацію тренувального процесу, а також сприяє формуванню в учнів відповідального ставлення до власного фізичного стану. Такі засоби є особливо ефективними при організації індивідуального підходу до навчання, дозволяючи адаптувати навантаження до індивідуальних можливостей кожного учня [6; 7].

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку алгоритмів автоматизованого аналізу даних, отриманих з пристроїв, з метою прогнозування індивідуальних реакцій на навантаження та запобігання перетренованості.

Важливо підкреслити, що ефективне впровадження інноваційних технологій у процес навчання плавання потребує від педагога не лише технічної компетентності, а й глибокого розуміння педагогічних принципів та вміння адаптувати технології до конкретних навчальних цілей та потреб учнів.

Інклюзивна освіта передбачає створення умов для повноцінного залучення до освітнього процесу всіх учнів, зокрема осіб з особливими освітніми потребами. В контексті навчання плавання це вимагає адаптації методик, вправ та обладнання з метою забезпечення доступності та ефективності навчання для кожної дитини.

Навчальні вправи повинні бути адаптовані відповідно до індивідуальних потреб учнів, враховуючи рівень їхньої фізичної підготовки, когнітивні можливості та наявні обмеження. Адаптація може включати модифікацію рівня складності, тривалості виконання, інтенсивності вправ, а також використання допоміжних засобів. Застосування спеціального обладнання, такого як пояси для плавання, плавальні дошки, «нудли» (спеціальне обладнання для підтримки у воді дітей з порушеннями опорно-рухового апарату), неврологічними чи сенсорними порушеннями та інші пристрої, забезпечує додаткову підтримку у воді, полегшуючи виконання рухів та підвищуючи безпеку для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, неврологічними або сенсорними порушеннями [3; 8].

Участь асистентів учителя є важливою складовою інклюзивного навчання плавання. Асистенти надають індивідуальну фізичну та емоційну підтримку учням під час занять, допомагають їм у виконанні адаптованих завдань, здійснюють нагляд за безпекою та сприяють їхній соціалізації в колективі [7].

Організація виконання вправ в групах та парної роботи у процесі навчання плавання сприяє розвитку соціальних і комунікативних навичок учнів. Взаємодія у водному середовищі формує навички співпраці, довіри, взаємодопомоги та відповідальності. Участь у спільному виконанні вправ позитивно впливає не лише на фізичний розвиток, а й на зміцнення самооцінки та забезпечення психологічного комфорту учнів [1; 2].

Особливої уваги потребують діти, які зазнали впливу травматичних подій, таких як вимушене переміщення, втрата близьких або перебування в зоні воєнних дій. Такі діти часто мають підвищений рівень тривожності та психоемоційної напруги. Заняття плаванням можуть виступати ефективним засобом психоемоційної реабілітації, оскільки перебування у воді сприяє розслабленню, зниженню рівня стресу та покращенню сну. При роботі з цією категорією учнів доцільним є використання вправ з елементами дихальної гімнастики, технік водного релаксу та візуалізації, створення доброзичливої атмосфери, забезпечення індивідуального підходу та надання емоційної підтримки з боку вчителя [6; 8].

Забезпечення інклюзивності та доступності у навчанні плавання є важливим завданням, що потребує від педагогів спеціальних знань, навичок та етичних принципів, спрямованих на створення оптимальних умов для розвитку кожної дитини.

Процес практичної реалізації навчання плавання має бути диференційованим та враховувати вікові особливості учнів, їхні психофізичні можливості та рівень попередньої підготовленості.

У молодшій школі доцільним є застосування переважно ігрових методів навчання. Навчальний процес будується на основі казкових сюжетів, використання візуальних елементів, що сприяє активізації пізнавальної діяльності, емоційній залученості та полегшує засвоєння нових рухових навичок.

У середній та старшій школі спостерігається поступове збільшення частки вправ, спрямованих на технічну підготовку. У навчальний процес інтегруються технічні засоби навчання, такі як відеоаналіз, що забезпечує можливість об'єктивної оцінки техніки виконання рухів, виявлення та корекцію помилок.

Висновки. Успішне викладання плавання у школах можливе лише за умови впровадження цілісного педагогічного підходу, що враховує психофізіологічні характеристики дітей, дидактичні особливості предмета, інноваційні методи та технічні можливості. Інтеграція цифрових технологій, поєднання ігрових форм та інклюзивної практики дозволяють зробити навчальний процес більш результативним і доступним. Подальші дослідження у даній галузі доцільно зосередити на розробці та експериментальній перевірці ефективності комплексних методик навчання плавання, що поєднують традиційні та інноваційні підходи, а також на вивченні впливу занять плаванням на психофізичний розвиток, формування морально-вольових якостей та соціалізацію учнів.

Використана література:

1. Круцевич Т. Ю., Пангелова Н. М. Теорія і методика фізичного виховання. Київ : Олімпійська література, 2012.
2. Голобородько В. В. Методика викладання фізичної культури в школі. Суми : СумДПУ, 2017.
3. Лісобеї Н. М. Плавання : навчальний посібник. Львів : ЛДУФК, 2020.
4. Пашченко Ю. І. Сучасні технології навчання в освіті. Харків : ХНПУ, 2021.
5. Bompá T., Buzzichelli C. Periodization: Theory and Methodology of Training. Champaign : Human Kinetics, 2019.
6. Langendorfer S. J., Bruya L. D. Aquatic Readiness: Developing Water Competence in Young Children. Champaign : Human Kinetics, 1995.
7. Сучасні підходи до формування рухових навичок у дітей молодшого шкільного віку / за ред. І. І. Сидоренка. Київ : Наукова думка, 2020.
8. Інноваційні методики фізичного виховання / ред. кол. авт. Харків : Ранок, 2022.

References:

1. Krutsevych T. Yu., Pangelova N. M. (2012). Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia [Theory and methodology of physical education]. Kyiv : Olimpiiska literatura. 376 s. [in Ukrainian].
2. Holoborodko V. V. (2017). Metodyka vykladannia fizychnoi kultury v shkoli [Methods of teaching physical education at school]. Sumy : SumDPU. 294 s. [in Ukrainian].
3. Lisobei N. M. (2020). Plavannia : navchalnyi posibnyk [Swimming: a textbook]. Lviv : LDUFK. 176 s. [in Ukrainian].
4. Pashchenko Yu. I. (2021). Suchasni tekhnolohii navchannia v osviti [Modern teaching technologies in education]. Kharkiv : KhNPU. 232 s. [in Ukrainian].
5. Bompá T., Buzzichelli C. (2019). Periodization: Theory and Methodology of Training. Champaign : Human Kinetics. 424 p.

6. Langendorfer S. J., Bruya L. D. (1995). Aquatic Readiness: Developing Water Competence in Young Children. Champaign : Human Kinetics. 240 p.
7. Suchasni pidkhody do formuvannya rukhovykh navychok u ditei molodshoho shkilnoho viku / za red. I. I. Sydorenka. (2020). [Modern approaches to the development of motor skills in younger school-age children. Ed. by I. I. Sydorenko]. Kyiv : Naukova dumka. 216 s. [in Ukrainian].
8. Innovatsiini metodyky fizychnoho vykhovannya / red. kol. avt. (2022). [Innovative methods of physical education. Ed. by authors' team]. Kharkiv : Ranok. 248 s. [in Ukrainian].

I. Taranenko, O. Kyrylenko. Optimization of swimming teaching methodology in general secondary education institutions: modern approaches and innovative technologies

The article addresses current issues related to optimizing the methodology of teaching swimming in general secondary education institutions, taking into account the challenges of the modern educational environment, digital transformation, and the needs of inclusive education.

The article summarizes contemporary theoretical and practical approaches to organizing the process of swimming instruction in schools. It provides an analysis of scientific sources that highlight methodological innovations, including game-based strategies, multimedia technologies, the use of video analysis of movement techniques, mobile applications, QR codes, and fitness trackers. Particular attention is paid to the humanization of the educational environment, activation of students' learning activities, and the formation of individualized learning trajectories for each pupil.

The article explores the possibilities of adapting instructional methods for children with special educational needs, particularly taking into account cognitive impairments, sensory limitations, and difficulties in social communication. The key pedagogical conditions for effective swimming instruction are identified, including a safe and psychologically comfortable environment, systematic delivery of material, variety in instructional methods, gradual complication of tasks, and differentiation according to individual learning pace. Special attention is paid to the age-related and psychophysiological characteristics of students, which necessitate specific forms of feedback, visual support, and empathetic communication. The role of the teacher is described as that of a facilitator and tutor who not only possesses technical and methodological competence but also creates conditions for the development of autonomy, internal motivation, self-confidence, and emotional resilience in the child throughout the learning process.

Key words: swimming, teaching methodology, optimization, general secondary education, innovative technologies, inclusive education, physical education, educational process.

УДК 378.041-051

DOI <https://doi.org/https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2025.104.28>

Фастов І. В.

**САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК УМОВА ЯКІСНОГО НАВЧАННЯ
ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ**

У статті розглянуто питання необхідності формування умінь та навичок самоосвітньої діяльності студентів педагогічних спеціальностей за умови змін, що відбуваються в соціально-економічній сфері та загалом у світовому освітньому середовищі. На основі аналізу нормативних документів у сфері освіти представлено узагальнювальні позиції щодо ролі самоосвіти, самонавчання та самовиховання в професійному та соціальному становленні майбутніх учителів. У статті з'ясовано, що поняття самоосвітньої діяльності майбутнього вчителя визначається як цілісна багатокomпонентна професійно значуща якість особистості, що відображає здатність та готовність майбутнього вчителя до здійснення ефективної творчої безперервної самоосвіти. Доведено, що самоосвітня діяльність майбутнього фахівця повинна орієнтуватися на професійний саморозвиток і самовдосконалення.

Автор приділяє основну увагу самоосвітній діяльності студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти в контексті індивідуалізації освітнього процесу, соціального значення самоосвіти. Звертається увага на той факт, що одна з нових стратегій в освіті зараз зосереджена на розвитку здатності особистості навчатися протягом життя. Доведено, що самоосвітня діяльність пов'язана з процедурами самоідентифікації, саморефлексії та набуття навичок самоактуалізації.

Результати дослідження показали, що здатність до самоосвіти є однією з найважливіших ключових компетенцій сучасного вчителя, формування та розвиток якої має відбуватися під час навчання у вищих навчальних закладах. На основі аналізу наукових джерел виокремлено та схарактеризовано основні самоосвітні уміння та навички майбутніх учителів, функцій самоосвітньої діяльності (пізнавальна, розвивальна, мотиваційна, прогностична, методологічна та рефлексивна), рівні організації самоосвітньої діяльності в сучасному закладі вищої освіти.

Ключові слова: здобувачі вищої освіти, майбутні вчителі, самоосвіта, самоосвітня діяльність, уміння та навички самоосвітньої діяльності, функції самоосвітньої діяльності, мотиви самоосвіти, навчання впродовж життя.